

KLÍČOVÉ TÉMA¹

Článek 14

Vězni a diskriminace

(Naposledy aktualizováno: 31/08/2023)

Úvod

Diskriminací v souvislosti s vězněním se Soud zabýval ze dvou různých hledisek. Soud na jedné straně přezkoumával případy tvrzené diskriminace z důvodu, že je osoba vězněm jako aspektu osobního postavení, včetně případů tvrzené diskriminace různých druhů osob zbavených svobody. Na straně druhé prověřoval řadu případů v souvislosti s vězněním, které se týkaly diskriminace z různých důvodů.

Postavení vězně jako důvod diskriminace

- Postavení vězně je druhem osobního postavení a pro účely článku 14 odpovídá „jinému postavení“ (*Stummer proti Rakousku* [velký senát], 2011, § 90; *P.C. proti Irsku*, 2022, § 80 a odkazy v něm uvedené);
- Zadržování osoby ve vazební věznici rovněž spadá pod pojem „jiné postavení“ podle článku 14 Úmluvy (*Chaldeyev proti Rusku*, 2019, § 72);
- Z hlediska práva na respektování soukromého a rodinného života jsou osoby ve výkonu vazby v obdobném postavení jako odsouzení vězni (*Laduna proti Slovensku*, 2011, § 58; *Varnas proti Litvě*, 2013, § 114; *Chaldeyev proti Rusku*, 2019, § 75). Naproti tomu se odsouzení vězni nepovažují za osoby ve stejném nebo obdobném postavení jako osoby ve výkonu vazby, pokud jde o vyplácení starobních důchodů (*P.C. proti Irsku*, 2022, § 87–92; viz též § 81–86, ohledně srovnání situace odsouzeného vězně a osoby zadržované za účelem léčby duševní choroby).

Významné příklady

- *Stummer proti Rakousku* [velký senát], 2011: nezohlednění práce vykonávané ve vězení do výpočtu nároku na důchod;
- *Clift proti Spojenému království*, 2010: rozdíly v procesních požadavcích na podmíněné propuštění v závislosti na délce trestu; a
- Rozdílné zacházení s osobami ve výkonu vazby ve srovnání s odsouzenými vězni, pokud jde o právo na návštěvy (*Laduna proti Slovensku*, 2011; *Chaldeyev proti Rusku*, 2019; *Vool a Toomik*

¹ Vypracováno kanceláří Soudů. Pro Soud není závazné.

Původní text je použit se souhlasem Rady Evropy (Sekce pro vztahy s veřejností a publikaci) a Evropského soudu pro lidská práva (Oddělení správy znalostí). Tento překlad byl zveřejněn na základě dohody s Radou Evropy a Evropským soudem pro lidská práva a je výhradní odpovědností Ministerstva spravedlnosti České republiky.

proti Estonsku, 2022) a pokud jde o intimní návštěvy manželů/manželek (*Varnas proti Litvě*, 2013);

- *P.C. proti Irsku*, 2022: nevyplácení starobního důchodu po dobu výkonu trestu odnětí svobody.

Diskriminace v souvislosti s vězněním

- *Khamtokhu and Aksenchik proti Rusku* [velký senát], 2017: vynětí žen z možnosti uložení trestu odnětí svobody na doživotí;
- *Petrov proti Bulharsku*, 2008: nemožnost vězně telefonovat družce, protože nebyli sezdáni;
- *Rangelov proti Německu*, 2012: odmítnutí sociální terapie nebo zmírnění podmínek vazby z důvodu cizí státní příslušnosti stěžovatele;
- *X proti Turecku*, 2012: úplná izolace homosexuálního vězně po dobu více než osmi měsíců údajně z důvodu ochrany před spoluvězni;
- *Martzakis a ostatní proti Řecku*, 2015: špatné fyzické a hygienické podmínky HIV pozitivních vězňů bez odpovídající léčby ve vězeňském psychiatrickém oddělení;
- *Alexandru Enache proti Rumunsku*, 2017: odklad výkonu trestu odnětí svobody pro matky, ale nikoli pro otce malých dětí;
- *Aleksandr Aleksandrov proti Rusku*, 2018: odmítnutí uložit trest nespojený s odnětím svobody v důsledku místa bydliště stěžovatele;
- *Ēcis proti Lotyšsku*, 2019: plošný zákaz přerušování výkonu trestu pro vězněné muže v uzavřených věznicích;
- *Dikaiou a ostatní proti Řecku*, 2020: umístění vězňů trpících HIV/AIDS do společné cely v rámci vězeňského oddělení, na kterém jsou umístěni i běžní vězni.

Ostatní odkazy

Průvodce judikaturou:

- [Průvodce právy vězňů](#)

Ostatní klíčová témata:

- [Zdravotní péče ve vězení \(Práva vězňů\)](#)

Tiskové přehledy:

- [Zadržování a duševní zdraví](#)
- [Podmínky věznění a zacházení s vězni](#)
- [Vydání a trest odnětí svobody na doživotí](#)
- [Trest odnětí svobody na doživotí](#)
- [Práva vězňů v oblasti zdraví](#)

Ostatní:

- [Handbook on European non-discrimination law \(„Příručka evropského antidiskriminačního](#)

práva“) vydání z roku 2018 vydané Soudem a Agenturou Evropské unie pro základní práva (FRA)

KLÍČOVÉ ODKAZY NA JUDIKATURU

Zásadní případy:

- [Stummer proti Rakousku](#) [velký senát], č. 37452/02, ESLP 2011 (neporušení článku 14 ve spojení s článkem 1 Protokolu č. 1);
- [Khamtokhu a Aksenchik proti Rusku](#) [velký senát], č. 60367/08 a 961/11, 24. ledna 2017 (neporušení článku 14 ve spojení s článkem 5).

Další případy:

- [Petrov proti Bulharsku](#), č. 15197/02, 22. května 2008 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Clift proti Spojenému království](#), č. 7205/07, 13. července 2010 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 5);
- [Laduna proti Slovensku](#), č. 31827/02, ESLP 2011 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Rangelov proti Německu](#), č. 5123/07, 22. března 2012 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 5);
- [X proti Turecku](#), č. 24626/09, 9. října 2012 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 3);
- [Varnas proti Litvě](#), č. 42615/06, 9. července 2013 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Martzakis a ostatní proti Řecku](#), č. 20378/13, 9. července 2015 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 3);
- [Alexandru Enache proti Rumunsku](#), č. 16986/12, 3. října 2017 (neporušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Aleksandr Aleksandrov proti Rusku](#), č. 14431/06, 27. března 2018 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 5);
- [Ēcis proti Lotyšsku](#), č. 12879/09, 10. ledna 2019 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Chaldayev proti Rusku](#), č. 33172/16, 28. května 2019 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [Dikaiou a ostatní proti Řecku](#), č. 77457/13, 16. července 2020 (neporušení článku 3 ve spojení s článkem 14);
- [Vool a Toomik proti Estonsku](#), č. 7613/18 a 12222/18, 29. března 2022 (porušení článku 14 ve spojení s článkem 8);
- [P.C. proti Irsku](#), č. 26922/19, 1. září 2022 (neporušení článku 14 ve spojení s článkem 1 Protokolu č. 1).